

Raport podsumowujący działalność

Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

w 2018 roku

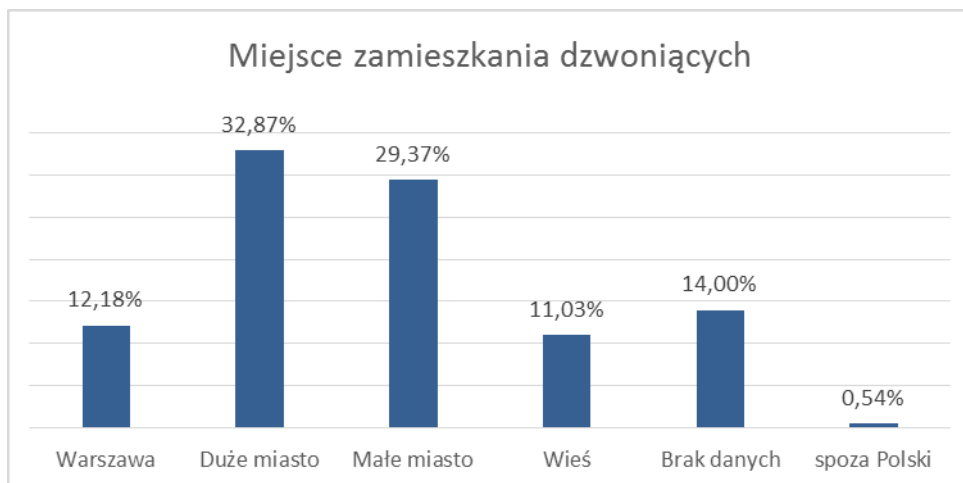

Działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim dotkniętym problemem przemocy, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem z tego zakresu. Nasi konsultanci są codziennie do dyspozycji pod numerem infolinii 800-120-002. Prowadzą również Poradnię E-mailową, której zadaniem jest odpowiadanie na zapytania przedstawiane w formie listownej. Ponadto, w razie potrzeby specjaliści Pogotowia podejmują interwencje mające zapewnić - poprzez współpracę z odpowiednimi służbami i instytucjami - ochronę osób doznających przemocy. Poniższy raport przedstawia dane statystyczne podsumowujące działalność Pogotowia „Niebieska Linia” w 2018 roku. W kolejnych podrozdziałach opisana została kolejno aktywność w obrębie trzech różnych obszarach działalności Pogotowia: pracy infolinii telefonicznej, pracy Poradni E-mailowej, prowadzonych interwencji. Wszystkie przedstawione dane liczbowe dotyczą tylko analizowanego okresu. Interpretując je należy mieć na uwadze, że odzwierciedlają one to, co opisywali nasi rozmówcy.

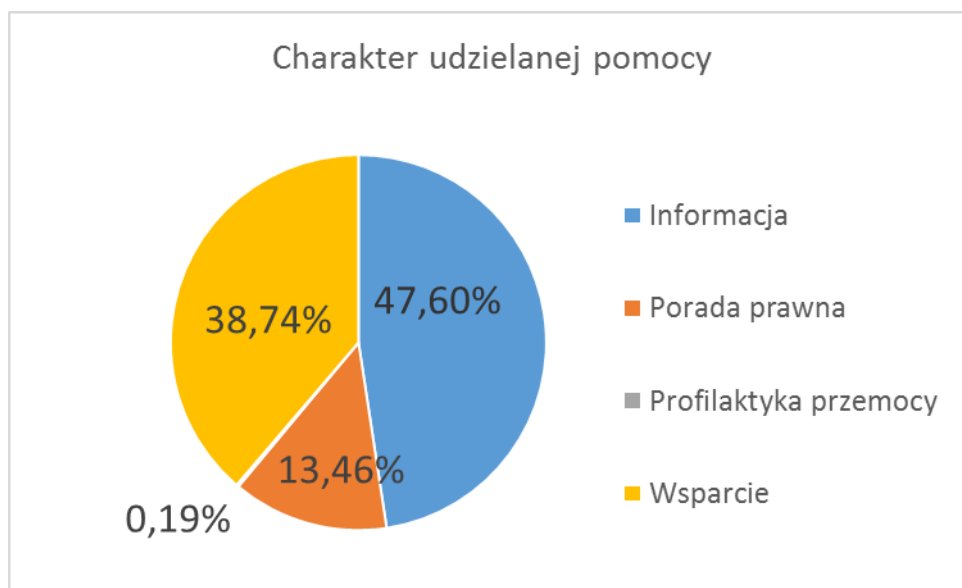
Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800-120-002

W 2018 roku dyżurujący w Pogotowiu „Niebieska Linia” przeprowadzili 16778 rozmów, większość z nich (76,46%) za pośrednictwem infolinii 800-120-002. Znalazły się jednak również osoby (1549 telefonów) zainteresowane kontaktem z prawnikiem (oczekującym w poniedziałkowe i wtorkowe wieczory pod numerem 22 666-28-50). Zazwyczaj (57,32% rozmów) był to pierwszy kontakt dzwoniącego z naszą infolinią. Wśród telefonujących **zdecydowaną większość stanowiły kobiety (76,13%)**, jednak również mężczyźni nierzadko (3854 rozmowy) korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali **głównie dorośli**. W analizowanym okresie odebrano jedynie 629 połączenia od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży. Najwięcej osób kontaktowało się z naszymi konsultantami na początku tygodnia; w kolejnych dniach liczba dzwoniących wyraźnie spadała. W niedzielę konsultanci przeprowadzili jedynie 1516 rozmów (5%).

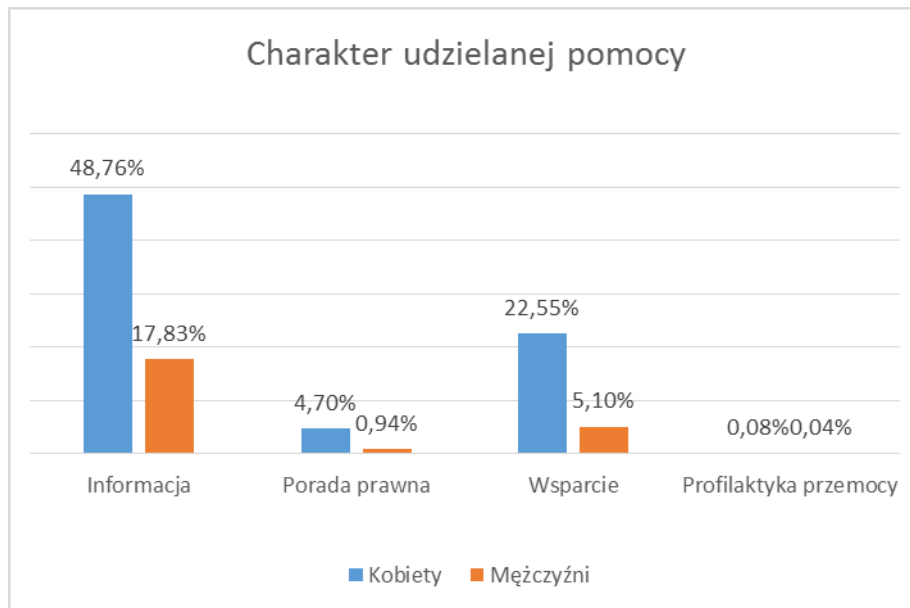
Pogotowie „Niebieska Linia” ma charakter ogólnopolski. W 2018 roku na infolinię **dzwoniono ze wszystkich regionów naszego kraju**. Na tle innych województw stosunkowo najwięcej telefonów nasi specjaliści odebrali od osób z Mazowsza (25,94%). Udział pozostałych obszarów Polski nie przekraczał 10%. Połączenia wykonywano głównie z małych i dużych miast, jednak niemały udział stanowili również mieszkańcy wsi.

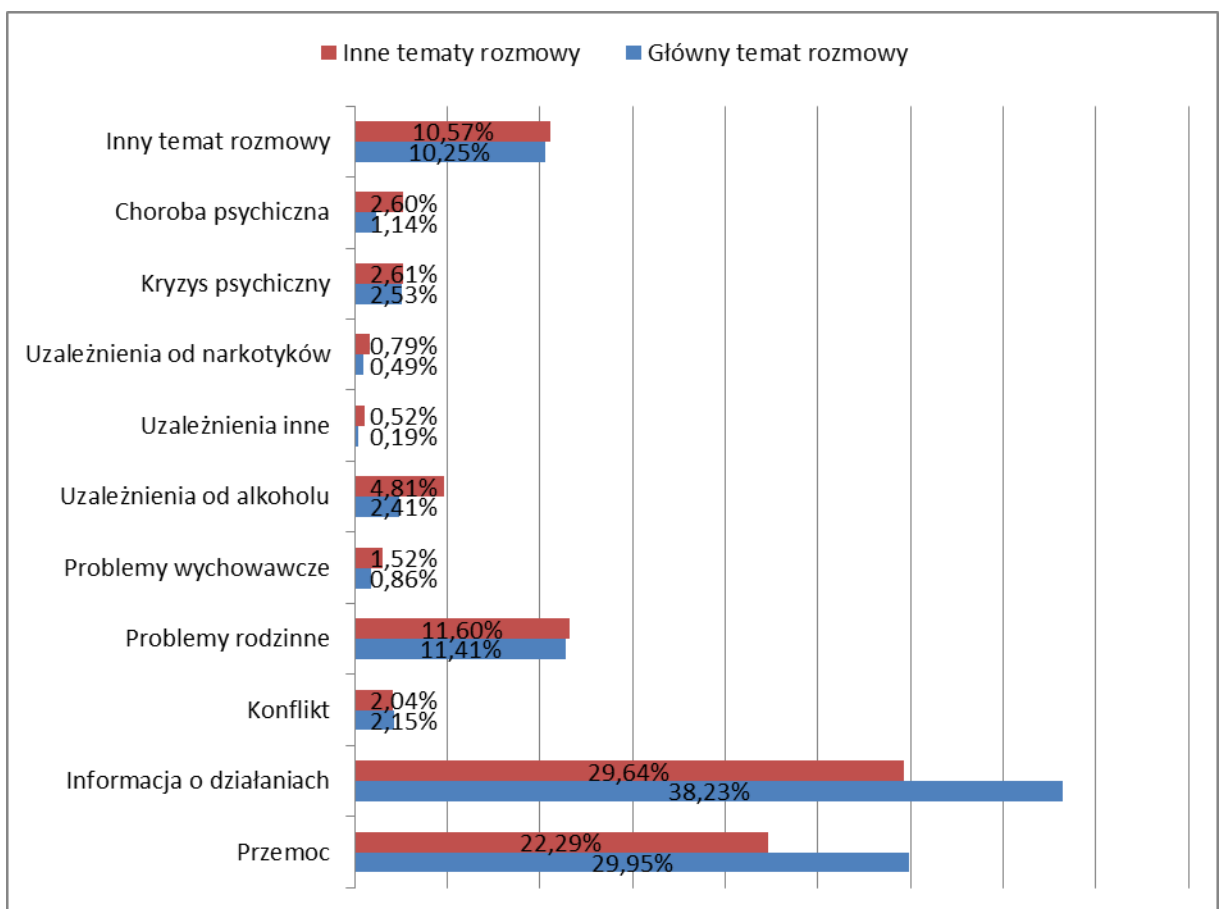
W zależności od zapotrzebowania osoby dzwoniącej specjaliści infolinii mogą udzielać informacji w zakresie swoich kompetencji, służyć wsparciem lub przekazywać wiedzę z zakresu profilaktyki przemocy. Warto również pamiętać o regularnych dyżurach prawników, po których poradę można się zgłosić. Jak wskazują statystyki od stycznia do czerwca br. prawie połowa rozmów miała charakter informacyjny, niewiele mniej zaś służyło przede wszystkim wsparciu emocjonalnemu. Co siódmy dzwoniący zainteresowany był otrzymaniem porady prawnej.

Kobiety częściej niż mężczyźni poszukiwały wsparcia emocjonalnego i porady prawnej, ci ostatni zgłaszali się zazwyczaj w celu uzyskania informacji. Różnice te mogą pozostawać w związku z faktem, że kobiety były relatywnie bardziej skłonne opisywać siebie jako osobę doznającą przemocy (która potrzebuje w znacznej mierze wsparcia), a mężczyźni – jako świadka, który głównie szuka informacji. Więcej danych na ten temat poniżej.

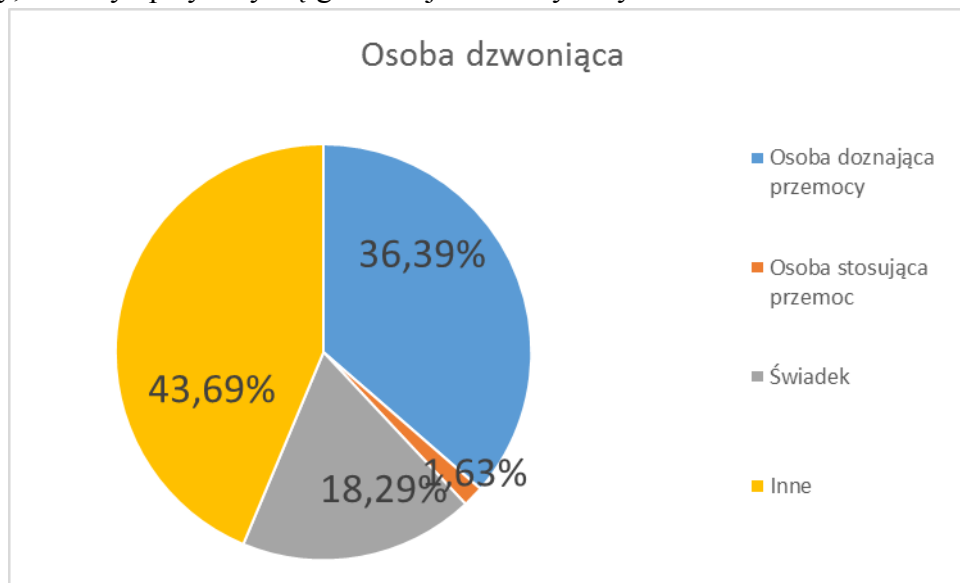

Przemoc była głównym tematem w połowie przeprowadzonych konsultacji (52,24%), a w sumie dwie trzecie dzwoniących poruszało w którymś momencie aspekty z nią związane (częściej kobiety niż mężczyźni). Oprócz kwestii przemocy treść rozmów stanowiły m. in. takie zagadnienia jak problemy rodzinne, wychowawcze, uzależnienia od alkoholu, narkotyków, informacje o działaniach i choroba psychiczna.

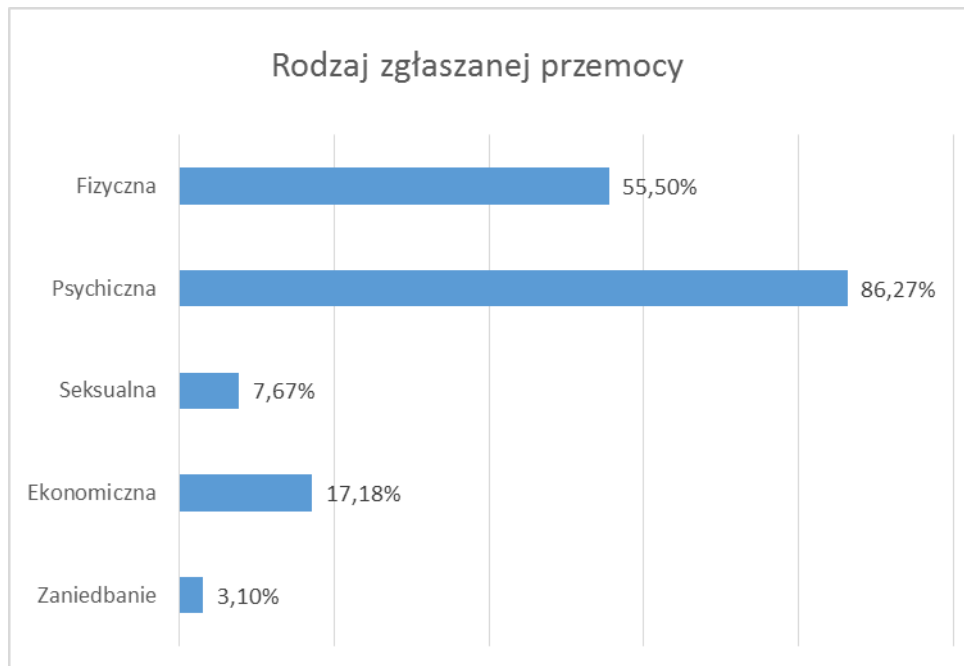

Konsultanci służą pomocą oraz radą osobom doznającym i stosującym przemoc, świadkom i wszystkim tym, którzy mają pytania lub wątpliwości dotyczące tego zjawiska. Chociaż najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z doświadczającymi przemocy, to jednak odebrali również aż 3011 połączeń od świadków. Wśród nich do naszych specjalistów zgłaszali się członkowie rodzin (48,49%), ale także znajomi (15,92%), sąsiedzi (12,39%) oraz przedstawiciele różnych instytucji (np. szkoły) (3,01%). Natomiast telefony od osób krzywdzących w dalszym ciągu zdarzają się sporadycznie. Od stycznia do czerwca tego roku odnotowano ich tylko 269. Rozmówcy określani na wykresie jako „inni” to w większości osoby, które pośrednio poruszały tematu przemocy.

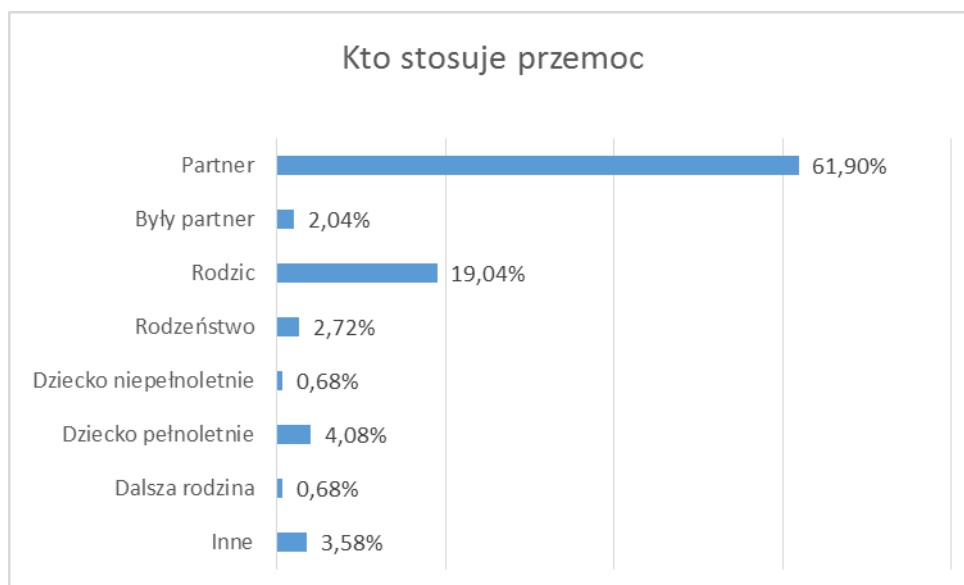
Jak nadmieniono powyżej, wśród mężczyzn znaczną część stanowili świadkowie przemocy; kobiety opisywały się głównie jako osoby krzywdzone.

Jak zostało wspomniane powyżej, w prawie połowie przeprowadzonych rozmów główny temat stanowiła przemoc (8435 telefonów), w większości przypadków psychiczna. Należy zwrócić jednak uwagę na fakt, że osoby krzywdzące rzadko stosują tylko jeden rodzaj. Psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej. Kobiety zgłaszały więcej niż mężczyźni przypadków przemocy fizycznej, a mężczyźni - psychicznej.

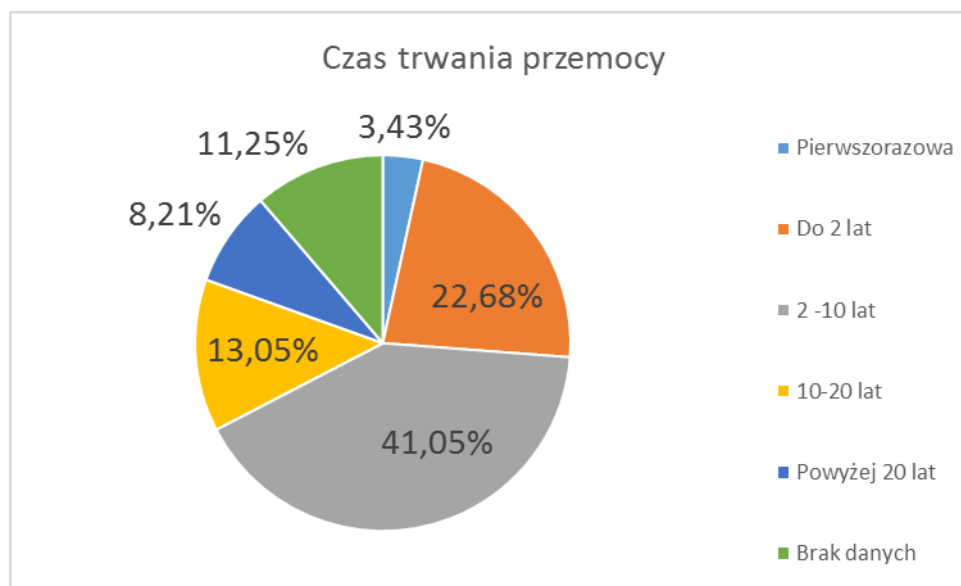

Na podstawie danych zebranych od stycznia do grudnia br. można stwierdzić, że w zdecydowanej większości przypadków zgłaszanych w Pogotowiu „Niebieska Linia” osobą krzywdzącą jest partner. Według słów naszych rozmówców stosuje on przede wszystkim przemoc psychiczną (91,1%) oraz fizyczną (62,42%). Dzwoniący nierzadko opisywali również sytuacje, w których osobami stosującymi przemoc byli rodzice. Wśród nich relatywnie wielu krzywdziło seksualnie (96 zgłoszeń) oraz przez zaniedbanie (115 zgłoszeń).

Zróznicowany jest czas upływający od momentu doświadczenia po raz pierwszy lub zaobserwowania przemocy do chwili, gdy świadek lub osoba krzywdzona decyduje się na kontakt z Pogotowiem „Niebieska Linia”. Jak można odczytać z wykresu, w większości sytuacji czas ten możemy liczyć – niestety - w latach. W 2018 roku kontakt z naszymi konsultantami tylko sporadycznie podejmowany był już po pierwszym akcie przemocy.

Ponadto, w zdecydowanej większości przypadków (94%) wobec osoby stosującej przemoc nie była do tej pory prowadzona sprawa sądowa zakończona wydaniem wyroku skazującego.

W **27,87%** zgłaszanych przypadków **osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu**. Wśród dorosłych krzywdzących swoich rodziców odsetek ten sięga 37,93%. Uzależnienie to towarzyszy w równej mierze wszystkim formom przemocy. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że rzadko zdarza się, aby w domu oprócz osoby doświadczającej przemocy nikt nie mieszkał (12,12%). W zdecydowanej większości przypadków pozostali członkowie rodziny są świadkami. **W połowie rodzin (50,17%) dotkniętych problemem przemocy jego obserwatorami są niepełnoletnie dzieci.**

Jak wspomniano na wstępie, w 2018 roku konsultanci odebrali 629 połączenia od osób niepełnoletnich: 306 od dziewcząt, 323 od chłopców. Temat przemocy (głównie fizycznej i psychicznej) pojawił się w 183 rozmowach. Wśród telefonujących z tej grupy wiekowej 234 osoby zadeklarowało, że doznało przemocy, a 58 opisało się jako świadkowie.

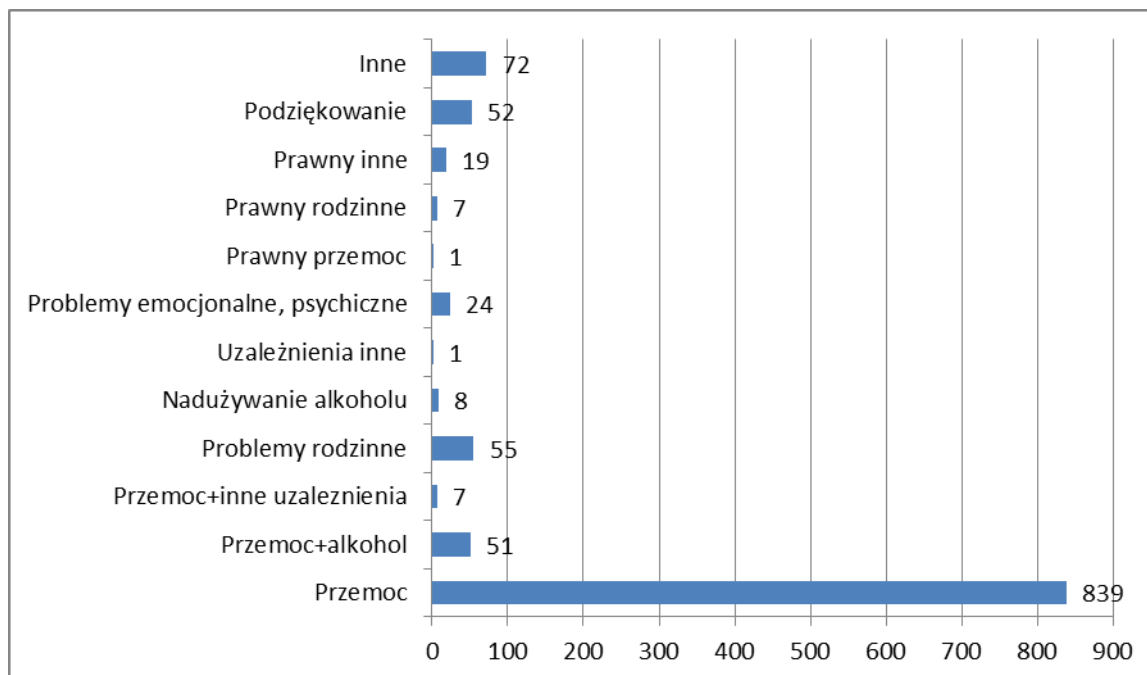
Poradnia E-mailowa

Pogotowie „Niebieska Linia” zachęca również do kontaktu drogą elektroniczną. Na adres Poradni E-mailowej można wysyłać wiadomości we wszystkich sprawach związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Nasi konsultanci na bieżącą odpowiadają na listy osób, które z różnych przyczyn wolą napisać niż zadzwonić na infolinię.

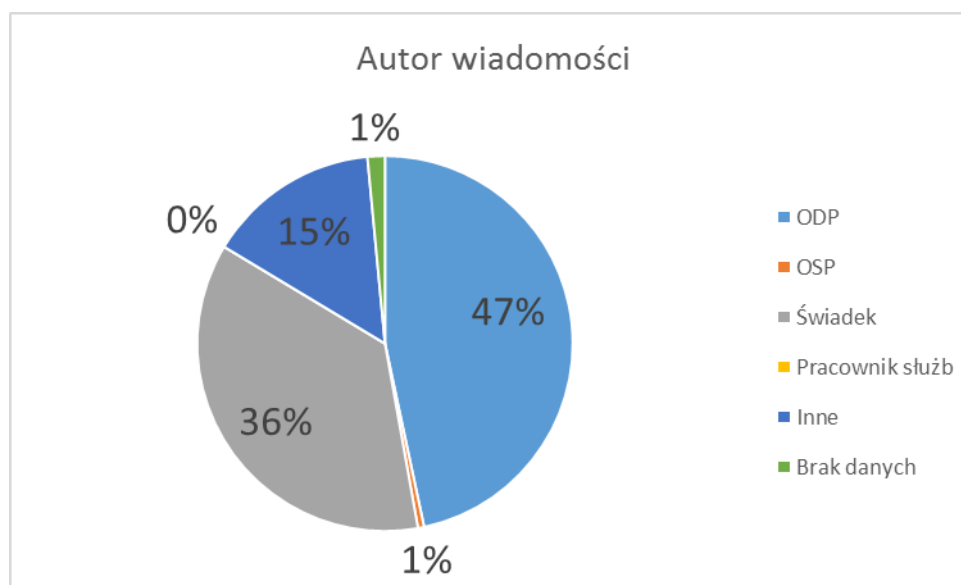
W 2018 roku specjaliści odpisali na 1141 maili nadesłanych przede wszystkim przez kobiety (62,84%). Podobnie jak w przypadku infolinii również z Poradnią E-mailową kontaktowali się głównie dorośli. Autorami tylko 21 wiadomości były dzieci. Prawie połowa (47,67%) odbieranych przez konsultantów wiadomości pochodziła od osób, które pisały do nas po raz pierwszy.

Tematyka e-maili otrzymywanych w Poradni koncentrowała się przede wszystkim wokół zjawiska przemocy. Tylko nieliczne z listów nadesłanych w 2018 dotyczyło

problemów rodzinnych lub poruszało kwestie prawne. 21 wiadomości zawierało podziękowania za udzieloną pomoc lub informację.

Autorami większości wiadomości były osoby doznające przemocy (47%). Prawie jedną trzecią stanowili świadkowie przemocy. Tylko jeden list został napisany przez osobę stosującą przemoc.

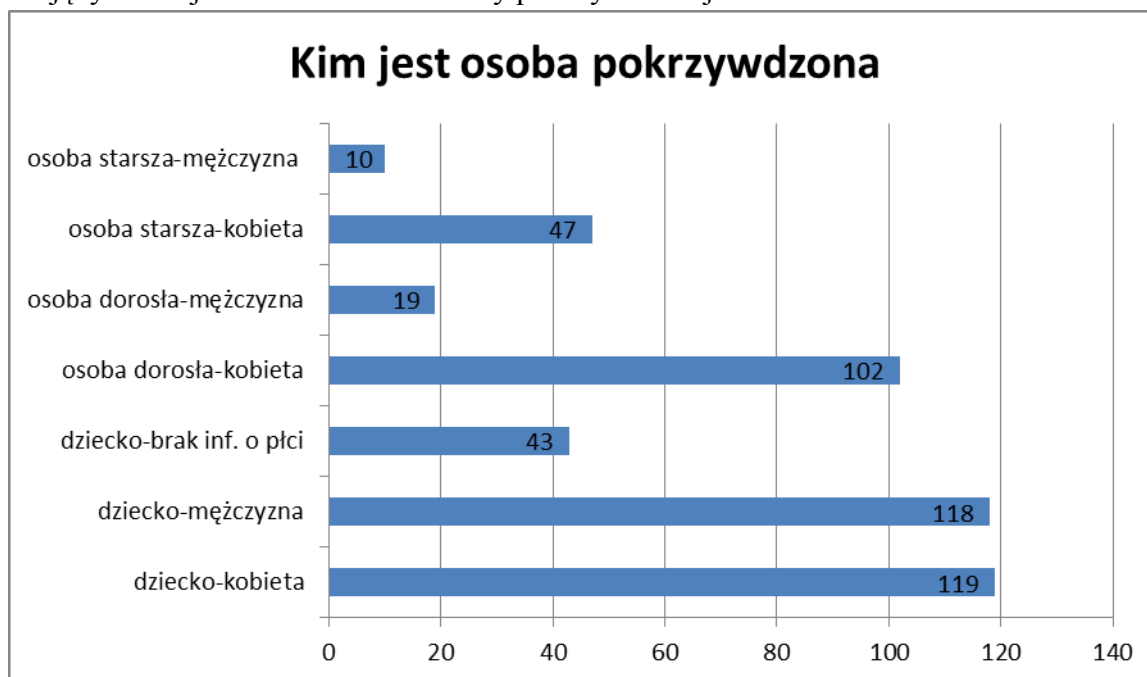
Prowadzone interwencje

Od początku stycznia do końca grudnia 2018 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” rozpoczęli **327 nowych interwencji** w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie.

We wszystkich przypadkach miały one na celu udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy (lub tym, co do których istnieje przypuszczenie, że jej doznają) poprzez kontakt z placówkami zajmującymi się przemocą w rodzinie na terenie zamieszkania pokrzywdzonego.

W zależności od konkretnej sytuacji Pogotowie „Niebieska Linia” stosuje zindywidualizowane procedury. Jak wynika z analizy zebranych danych w 2018 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” w większości przypadków podejmowali działania mające na celu powiadomienie służb o zaistniałej sytuacji oraz przekazanie im nowych informacji o sprawie. Jedna trzecia interwencji koncentrowała się ponadto na doprowadzeniu do aktywniejszej postawy przedstawicieli miejscowych instytucji. W razie konieczności interwent składał również zawiadomienie do prokuratury o popełnionym przestępstwie lub podejmował działania mające na celu udzielenie pomocy w wypadku zagrożenia życia.

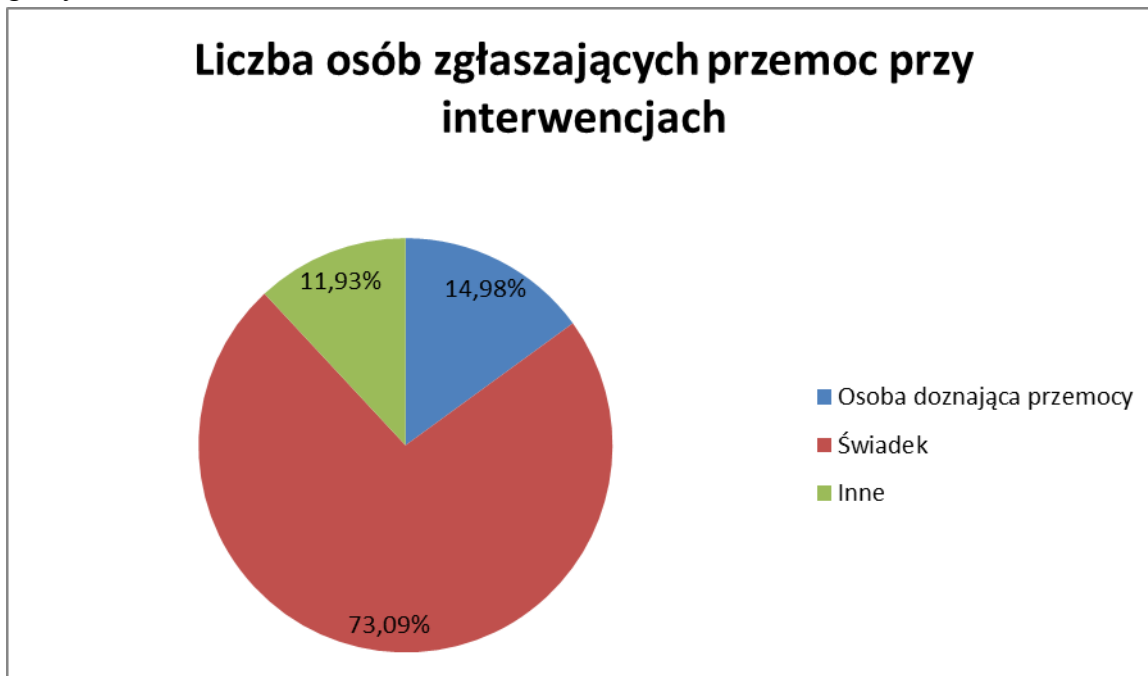
Konsultant każdorazowo podejmuje również decyzję odnośnie tego, z którymi służbami powinien się skontaktować w ramach danej interwencji. Jak wynika z wykresu, w 2018 roku w większości wypadków powiadomiona została policja oraz ośrodek pomocy społecznej. W zależności od sytuacji kontakt może być nawiązany z kilkoma instytucjami lub wielokrotnie z tą samą. Pewna część interwencji wymagała nawiązania współpracy z sądem rejonowym. Siedmiokrotnie o podjęcie działań był też proszony zespół interdyscyplinarny pracujący w miejscu zamieszkania osoby pokrzywdzonej.

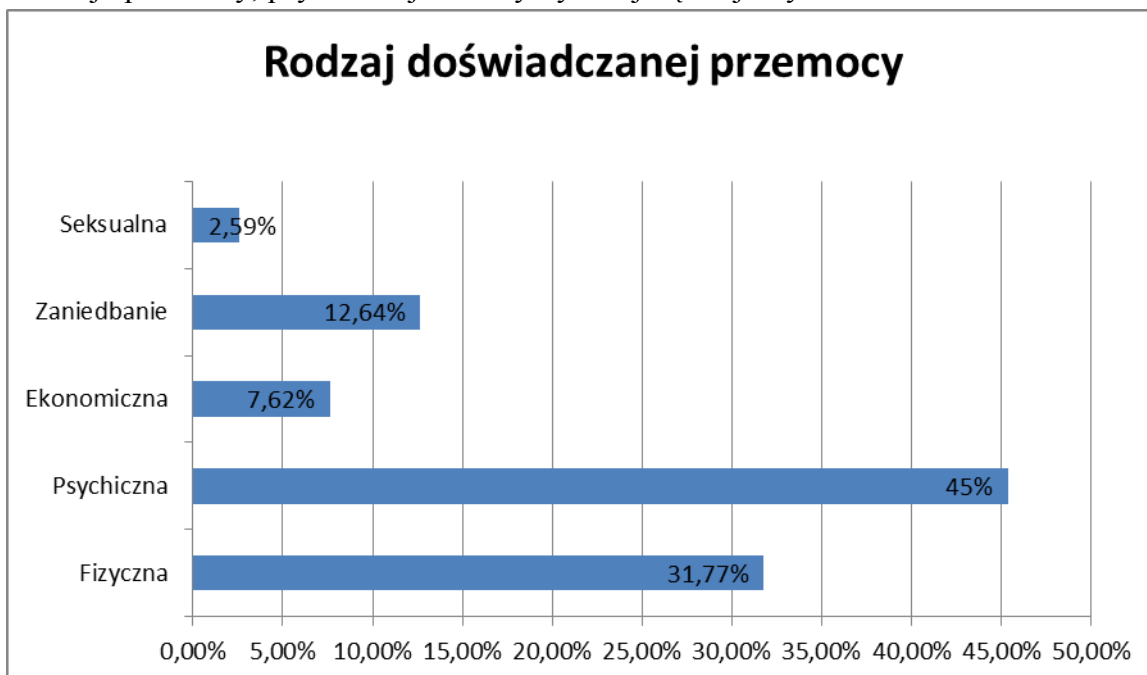
Potrzebę rozpoczęcia interwencji można zgłaszać telefonicznie, mailowo lub listownie. Większość naszych klientów (82,87%) w czerwcu br. preferowało tę pierwszą formę kontaktu. Interwencje były podejmowane z inicjatywy osoby kontaktującej się z Pogotowiem „Niebieska Linia” (64,22%) lub po wspólnym rozważeniu tej możliwości z konsultantem (25,99%). W uzasadnionych przypadkach (np. gdy zagrożone jest czyjeś życie) interwencja jest również rozpoczynana w wyniku samodzielnie podjętej decyzji dyżurującego. W analizowanym okresie taka sytuacja miała miejsce jedynie dwudziestodwukrotnie (9,79%).

Interwencja może zostać podjęta w wyniku zgłoszenia się osoby doznającej przemocy, jednak dużą rolę odgrywają również świadkowie. W 2018 roku większość interwencji była możliwych właśnie dzięki informacjom uzyskanym od członków rodziny, sąsiadów, znajomych. Zachęcamy do kontaktu osoby, które w swoim otoczeniu obserwują niepokojące sygnały.

W analizowanym okresie Pogotowie „Niebieska Linia” podejmowało działania w sprawie pokrzywdzonych z terenu całego kraju. Interwencje dotyczyły zazwyczaj więcej niż jednego rodzaju przemocy; psychicznej towarzyszyła najczęściej fizyczna lub zaniedbanie.

W rozpatrywanych sprawach osobami doświadczającymi przemocy były przeważnie kobiety lub dzieci. Nierzadko podejmowano również interwencje w interesie osób starszych i mężczyzn. W części sytuacji mieliśmy do czynienia z więcej niż jedną osobą pokrzywdzoną.

Pogotowie „Niebieska Linia” podejmuje interwencje szczególnie w przypadkach, w których osoba doznająca przemocy ma ograniczone możliwości samodzielnego poradzenia sobie w trudnej sytuacji z uwagi np. na niepełnosprawność lub zamieszkanie w miejscu izolowanym, gdzie trudno o naturalną sieć wsparcia. Wykres przedstawia odnotowaną w 2018r. częstotliwość występowania różnych czynników zagrożenia wśród osób, w interesie których prowadzona była interwencja. Jak łatwo zauważyć, podstawową okolicznością, która sprawiała, że potrzebna okazywała się pomoc z zewnątrz jest powtarzalność przemocy. W wielu sytuacjach interwencja była konieczna również ze względu na wiek osoby krzywdzonej. Zarówno osoby starsze, jak i dzieci nie są na tyle samodzielne, aby własnymi siłami uporać się z problemem. Niepokojącym sygnałem skłaniającym do podjęcia działań były też groźby wysuwane przez osobę stosującą przemoc i nadużywanie przez nią alkoholu. Analizując dane zebrane od początku stycznia do końca grudnia 2018 roku można stwierdzić, że niekiedy zdarza się współwystępowanie dwóch lub więcej czynników zagrożenia.

